

Total Pages—5

UG/II/SANS/H/IV/18(New)

2018

SANSKRIT

[Honours]

PAPER – IV

Full Marks : 90

Time : 4 hours

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

[NEW SYLLABUS]

1. वामनमते काव्याङ्गानि कानि ? तेषां विवरणं काव्यालंकार-
सूत्रवृत्त्यनुसारतः प्रदेयम् । 10

अथवा

वामनमते अलंकारस्य का संज्ञा ? काव्ये अलंकारस्य भूमिका
काव्यालंकारसूत्रवृत्तेः प्रथममधिकरणमधिकृत्य प्रतिपादनीया ।

(Turn Over)

2. कस्यचिदेकस्य सुरगिरा देवनागर्या च व्याख्या कार्या— 5 × 1
(i) न कतकं पङ्कप्रसादनाय ।
(ii) रीतिरात्मा काव्यस्य ।
3. सोदाहरणम् अलंकारद्वयस्य लक्षणं सुरगिरा देवनागर्या च प्रतिपादनीयम्— 5 × 2
निर्दर्शना, रूपकम्, काव्यलिङ्गम्, व्यतिरेकः ।
4. यथेच्छम् एकतरस्य सुरगिरा देवनागर्या च अलंकारो निर्णयिताम्— 4 × 1
(i) त्वदङ्गमार्दवं द्रष्टुः कस्य चित्ते न भासते ।
मालतीशशभृल्लेखाकदलीनां कठोरता ॥
(ii) धनिनोऽपि निरुन्मादा युवानोऽपि न चञ्चलाः ।
प्रभवोऽप्यप्रमत्तास्ते महामहिमशालिनः ॥
5. उभयोर्मध्ये पार्थक्यं निरूप्यताम्— 6 × 1
(i) अनुप्रास-यमकयोः ।
अथवा
(ii) उत्प्रेक्षातिशयोक्त्योः ।

6. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं समाधेयम्— 12×2

- (i) संस्कृतसाहित्ये महाभारतस्य प्रभावः आलोच्यताम् ।
- (ii) ध्रुपदीसंस्कृतसाहित्ये गद्यकाररूपेण वाणभट्टस्यावदानं विचार्यताम् ।
- (iii) भवभूतेः रूपकाणां परिचयः प्रदेयः ।
- (iv) कालिदासस्य रचनारूपेण प्रसिद्धं महाकाव्यद्वयं किम् ? तयोः विवरणं प्रदाय महाकविरूपेण कालिदासस्य कृतित्वं विचार्यताम् ।

7. अधोलिखितानां त्रयाणां ग्रन्थानामुपरि टीका कार्या— 5×3

बुद्धचरितम्, मृच्छकटिकम्, गीतगोविन्दम्, पञ्चतन्त्रम्, अग्निपुराणम् ।

8. अधोलिखितेषु प्रश्नषट्कं सुरगिरा देवनागर्या च समाधेयम्— 1×6

- (i) रामायणस्य नामान्तरद्वयं लिख्यताम् ।
- (ii) आदिपुराणरूपेण स्वीकृतं महापुराणं किम् ?
- (iii) 'जानकीहरणम्' केन रचितम् ?
- (iv) भट्टनारायणस्य प्रसिद्धं नाटकं किम् ?

- (v) संस्कृतसाहित्ये वियोगात्मकं रूपकं किम् ?
- (vi) हितोपदेशस्य विभागाः के ?
- (vii) सुबन्धुरचितस्य गद्यकाव्यस्य नाम किम् ?
- (viii) श्रीमद्भगवद्गीतायाः उत्सः कः ?

9. अधोलिखितेषु दश प्रश्नाः सुरगिरा देवनागर्या च समाधेयाः — 1×10

- (i) 'चण्डताण्डवम्' केन रचितम् ?
- (ii) 'का त्वं शुभे' कीदृशी रचना ?
- (iii) 'राजनीतिलीलामृतम्' केन विरचितम् ?
- (iv) 'बङ्गीयप्रतापम्' इति नाटकस्य नायकः कः ?
- (v) 'अमरमङ्गलम्' इति नाटके अङ्कसंख्या का ?
- (vi) 'लक्ष्मणव्यायोगः' इति रूपकस्य विषयः को भवति ?
- (vii) 'मन्दाक्रान्तावृत्तम्' कस्य रचना ?
- (viii) 'भारतहृदयारविन्दम्' इति रूपके कस्य महापुरुषस्य जीवन-चरितं विधृतम् ?

- (ix) 'ननाविताङ्गम्' इति रूपके 'नना' का ?
- (x) गौरीधर्मपालरचितं संस्कृतरूपकं किम् ?
- (xi) रमाचौधुरी इति कविना 'कविकुलकोकिलम्' किमधिकृत्य रचितम् ?
- (xii) सुखमयमुखोपाध्यायेन कस्य प्रसिद्धाङ्गलरूपकस्य संस्कृतानुवादः कृतः ?
-